D·N
30/6 1952

Rationaliseringskrav som eftersatts

Det mest påfallande draget i efterkrigsårens jordbruksrationalisering är den stora skillnaden i tempo mellan förbättringsåtgärder på den inre och yttre fronten. När det gäller själva jordbruksdriften har mekaniseringen gått mycket snabbt fram. Även om traktorsiffrorna på sina håll fått något av epidemisk karaktär och kanske motiverats lika mycket av sociala prestigeskäl som av ekonomiskt godtagbara kalkyler, har den totala effektivisering traktorer och annan maskinell utrustning blivit en betydande kostnadssänkning för den svenska jordbruksproduktionen. Mekaniseringen under 40-talet tillsammans med förbättringar i fråga om djurskötsel och växtodling har enligt jordbruksministern medfört en årlig besparing på 500 milj. kr.

Medaljen har emellertid även en baksida. De beaktansvärda resultat som nåtts i fråga om driftsförbättringar och inre rationaliseringa motsvaras icke av en ändamålsenlig sammanslagning och strukturförbättring av själva brukningsdelarna. Att det svenska jordbruket är i starkt behov av en genomgripande yttre rationaliseringa framhöjs mycket klart i 1947 års riksdagsbeslut, som alla partier i stort sett var eniga om. Många av brukningsdelarna är alltför små för att ge sin ägare full sysselsättning — i varje fall om arbetskraften skall komma till effektiv användning. Maskinerna har gjort det möjligt för den enskilde jordägaren att utan lejd arbetskraft bruka betydligt större areareal än tidigare. Det blir nödvändigt att anpassa brukningsenheterna till denna utveckling — i de områden där detta är möjligt — om livsmedelsproduktionens kostnader inte skall bli onödigt höga.

Arbetsbesparing genom mekanisering har främst gjort sig gällande inom det medelstora och större jordbruket. Sker inte en betydande omstörning av de små brukningsdelarna till nya enheter, som erbjuder en ekonomiskt lämplig bas för mekanisering, kommer rationaliseringstakten snart att sjunka. Man kan beklaga en utveckling som elimminerar en stor del av småbruken, man kan kanske fördröja den, men i längden går den inte att undvika om det svenska jordbruket i fråga om effektivitet skall kunna mäta sig med övriga näringsgrenar. Självfallet innebär inte detta att alla småbruk bör försvinna. I många fall kan ägaren erhålla sysselsättning även utanför jordbruket, och detta blir då ett nyttigt komplement till försörjningen. Den statliga rationaliseringsverksamheten skall enligt 1947 års beslut främst inriktas på de jordbruk där ägaren ej har möjlighet att genom andra inkomstkällor ersätta vad som brister i lönsamhet hos jordbruket.

De är som gått sedan riksdagsbeslutet har ställvida varit gynnsamma som behovet av arbetskraft varit stort och de som fristallts inom jordbruket lätt kunnat placeras på annat håll. Å andra sidan har penningvärdeförsämringen gjort människor obenägna att släppa ifrån sig fasta värden. Inflationen har därför bidragit till att försinka den yttre rationaliseringen. Mera märkligt är att lantbruksnämnderna, som inrättades 1948 främst med tanke på rationaliseringen, visat en påfallande tveksamhet och handlingsoförmåga då det gällt att i praktiken omsätta riksdagsbeslutet. De har inte ens utnyttjat de anslag riksdagen ställt till förfogande. Den uppmaning som utgått från lantbruksstyrelsen till mera offensiv skräckta insatser är utan tvivel befogad.

Det vände sig vid den rundfråga Dagens Nyheter för några dagar sedan riktade till ett antal jordbruksexperter att enigheten var stor om att taktén i det yttre rationaliseringsarbetet måste öka. Hr Svensson i Ljungskile har emellertid från sina politiska utgångspunkter intagit en kritisk attityd. Han vill helst bevara småbruken i nuvarande omfattning och förordar därför att möjlighetsprodukttionen med statliga åtgärder dirigeras över från det större jordbruket till det mindre. Bortsett från det diskutabla i metoden skulle det inte gå att ens skilja den linjen konservera småbruken. Skall arbetskostnaderna hållas någorlunda nere genom maskinen och rationella byggnader, blir det under alla förhållanden nödvändigt med en betydande sammanslagning av de små brukningsdelarna.

Min kan icke på åtskilliga underliggeter i den artikel i Frisinnad Tidskrift där hr Svensson diskuterar småbrukarproblemet. Han vill inte erkänna att de alltför små brukningsenheterna försvårar produktionen och hänvisar till — prissättningen i riksdagen på oljeväxter och vete! Hr Svensson vet naturligtvis mycket väl att driftsekonomi är en sak och politiska beslut en annan. Oberoende av hur inkomsterna genom prissättningen fördelas inom jordbruket är det ett nyttigt komplement till försörjningen. Den statliga rationaliseringsverksamheten skall enligt 1947 års beslut främst inriktas på de jordbruk där ägaren ej har möjlighet att genom andra inkomstkällor ersätta vad som brister i lönsamhet hos jordbruket.

De är som gått sedan riksdagsbeslutet har ställvida varit gynnsamma som behovet av arbetskraft varit stort och de som fristallts inom jordbruket lätt kunnat placeras på annat håll. Å andra sidan har penningvärdeförsämringen gjort människor obenägna att släppa ifrån sig fasta värden. Inflationen har därför bidragit till att försinka den yttre rationaliseringen. Mera märkligt är att lantbruksnämnderna, som inrättades 1948 främst med tanke på rationaliseringen, visat en påfallande tveksamhet och handlingsoförmåga då det gällt att i praktiken omsätta riksdagsbeslutet. De har inte ens utnyttjat de anslag riksdagen ställt till förfogande. Den uppmaning som utgått från lantbruksstyrelsen till mera offensiv skräckta insatser är utan tvivel befogad.

Det vände sig vid den rundfråga Dagens Nyheter för några dagar sedan riktade till ett antal jordbruksexperter att enigheten var stor om att taktén i det yttre rationaliseringsarbetet måste öka. Hr Svensson i Ljungskile har emellertid från sina politiska utgångspunkter intagit en kritisk attityd. Han vill helst bevara småbruken i nuvarande omfattning och förordar därför att mjölkproduktionen med statliga åtgärder dirigeras över från det större jordbruket till

Radion och spionprocessen

Kommunistpressen klagar över att tidningarna gör sensation av det upplysningsmaterial om den Enbomska spionhärvan som rätten och åklagarmyndigheten i strid med tidigare praxis ställer till förfogande. Kommunisterna skulle önska att dessa fakta inte nådde fram till allmänheten i så åskådlig form — och det är inte svårt att begripa. Men då borde de i stället vara ganska nöjda med radion: den har inskränkt sina meddelanden från processen till ett minimum. Nästan genomgående har den undvikit att ta upp konkreta enskildheter rörande spionerier och spionernas förbindelser med kommunistpartiet — just sådana uppgifter som skulle göra det starkaste intrycket, exempelvis i de tusentals Norrbottenshem där annars endast den censurvrande Norrskenaflamman tränger in.

Massor av likgiltigt stoff från utlandet har radion plats för, men utrymmet åt spionaffären är dag efter dag mycket begränsat, ibland inskränkt till några notis. Det verkar som om man skulle sakna förmågan att sovra och få fram väsentliga ting — i varje fall spärras ingen ansträngning i den riktningen, gen tänker han främst på Eisenhowers rösträvande förmåga — men hans analys av möjligheterna är likväl med tanke på vad han förut presterat av stort intresse.

En amerikansk statistiker,

Louis H. Bean, har sedan åtskilliga år utarbetat prognoser före de unionella valen som genomgående visat sig riktiga och i flera fall varit högst överraskande. Bean reserverar sig visserligen alltid för skilda felkällor, men hans framställningar ger trots all försiktighet ett ganska bestämt intryck. År 1948 hörde han till de få som antog att Truman skulle segra över Dewey; i april 1950 förutsåg han att republikanerna skulle vinna mellan 25 och 30 platser vid valet till representanthuset, och den republikanska vinsten blev i själva verket 27 mandat. I juninåttet av Harpers Magazin» har Bean tagit upp årets presidentival till diskussion. Med ledning av tidigare val och opinionsundersökningar fastslår han att den demokratiske kandidaten "normalt" erhåller mellan 54 och 56 % av de röster som går till de två stora partierna och att i regel 52 % av dessa röster är tillräckligt för att säkra en demokratisk seger. Det är att märka att den demokratiska analutningen bland väljarna svellt alltid är större än antalet röster utvisar eftersom det demokratiska partiet helt dominerar ett antal stater i söder, där valdeltagandet just av detta skäl är utomordentligt lågt. Det är tydligt att Bean utgår från att demokraterna sannolikt kommer att erhålla det erforderliga röstetalet. Enligt Beans antaganden borde demokraterna också väsentligt öka sin representation både i representanthuset och i senaten. Särskilt gäller detta senaten, där blott 16 demokrater, men inte mindre än 19 republikaner står under omval; i flera av dessa fall vann den nu sittande republikanske senatorn sitt mandat med en ytterst knapp majoritet. Som vanligt gör Bean de starkaste reservationer för oförutsedda händelser — tydligen tänker han främst på möjligheten av likvål med tanke på vad han förut presterat av stort intresse.

PRESSGRANNAR

Det svar ambassadör Rodionov lämnade i spionaken blev vad man kunde vänta sig av ryssarna, menar Morgon-Tidningen (s). Liksom Ny Dag bondnekar till att det kommunistiska partiet haft något som helst att göra med spionaget och betecknar detta som provokation, förnekar också ambassadör Rodionov ryska ambassadtjänstemäns delaktighet och upprepar Ny Dags beskyllningar:

Den svenska regeringens hemställan om åtgärder betecknas i det ryska svaret som "omotiverad". Den ter sig icke så från svensk synpunkt. Vad som framkommit i samband med de stora spionaffärerna utgör tvärtom en mycket stark motivering för den svenska åtgärden. Man kan endast beklaga att det ryska svaret synes vina att man på ryskt håll ämnar nonchalera framställningen.

Det bör ifrågа om sovjetryskt spionerl som ifråga om varje annat sådant polisens sak att vaka, utreda och leda i bevis. Så har skett hittills, och vaksamheten får icke åtgappas i fortsättningen. De vållade kanske också medaktjutningen av DC 3:an och Catalinan?

I ryska ambassadens förvar finns vid det här laget en välfylld lista över tjänstemän som så djupt kompromitterat sig att de återsänts till Sovjet. Rodionovs svar är en hård dom över rysk diplomati, så turnerar Aftonbladsnen (s) hans uttalanden på Moskvas vägnar.

Ryska ambassadtjänstemäns medverkan i spionerier betecknades som "påhitt av provokatörer". Därmed avkunnade sovjetregeringen sin dom över ett knippe svenska kommunister, som mitokt sökt tjäna sina herrar i Moskva. Hur många och vilka domen gäller blir inte klarlagt förrän processen slutförts.

Utan konsekvenser kan det otillfredsställande ryska svaret inte bli. Förmodligen lever ryska ambassaden i den föreställningen att svenskt

Byggnadskongressen:
SAMORDNADE AVTALSRÖRELSER FÅR INTE BLI TVÅNGSTRÖJA

Byggnadsarbetarförbundets ombudsman Erik Larsson och presidenten i internationella byggnads- och träindustriarbetarunionen, engelsmannen sir Richard Coppock.

— En samordning av avtalsrörelser kan i dagens samhälle i vissa situationer te sig nödvändig, men i så fall måste den omfatta alla samhällsgrupper och inte få formen av en tvångströja som gör det omöjligt att ta hänsyn till de skilda förhållandena inom olika industrigrenar, sade förbundsordföranden John Grewin i sitt hälsningstal vid öppnar .t av Svenska Byggnadsarbetarförbundets andra kongress i Konserthuset i Stockholm på söndagen. I kongressen, som beräknas pågå en vecka, deltar närmare 400 personer.

Hr Grewin gav en översikt över utvecklingen under denna förbundets första kongressperiod. Medlemsantalet var vid starten år 1940 108.963 och är nu 116.556. Sysselsättningen har varit bättre än under någon tidigare period. 1949 var den genomsnittligen arbetslösheten 11,8 proc. av medlemsantalet och år 1951. 7.3 proc. 1950 var siffran mellan 25 och 26 proc.

Samordningen av årets avtalsrörelser måste bland annat ses mot bakgrunden av det misslyckade som uppstått på grund av utvecklingen under år 1951. Balans och stabilitet i samhällsekonomin är en förutsättning för upprätthållande av full sysselsättning och en fortsatt höjning av levnadsstandarden. Därför är regeringens strävan att bryta inflationen och stabilisera prisnivån helt i linje med fackföreningsrörelsens strävanden.

Internationell president deltar

Bland kongressens utländska gäster är presidenten i internationella byggnads- och träindustriarbetarunionen, sir, Richard Coppock, England. Han framförde unionens hälsningar, och liknande hälsningar kom också från skandinaviska trlarbetarsekreteriatet, skandinaviska fackföreningsbyggnadsarbetarsekreteriatet, skandinaviska fackföreningsbyggnadsarbetarsekreteriatet, skandinaviska träfackföreningssekreteriatet, skandinaviska trä- och snickeriarbetarsekreteriatet, skandinaviska fackföreningssekreteriatet för byggnadsarbetare och skandinaviska sekreteriatet för byggnadsarbetare.

Enda kongressande kvinnan bland över 300 män är stockholmskan *Tyra Kronsten, som här förekommer tillsammans med grosrbritannien-sekreteraren Walter Schröder.*

Stortjuvar rymde under fångmotion

Två stortjuvar rymde på söndagsmiddagen från fängelset i Växjö. De motionerade på rastgården och passade härvid på att hoppa över staketet samt försvinna.

Det är 25-årige Karl Fredrik Nilsson från Stockholm och 25-årige Sven Gösta Herbert Engendahl från Bromma. Båda, som är gamla polisbekanta, avtjänade nu ett par års straffarbete. De är lömda fängelsets likare. (TT, Växjö.)

Bepudringsplan nådlandade

Ett flygplan av typ Baby Club på väg från Örebro till Väse för att utföra bepudringar mot skadeinsekter råkade på söndagsmorgonen förirra sig i dimman och måste efter en del cirklande över Kristinehamnstrakten nödlanda i Höje. Föraren, som var ensam i planet, lyckades finna en lämplig landningsplats på en nyslagen gräsvall, och landningen skedde utan maskinskada. När dimman på förmiddagen lättade kunde flygaren fortsätta till bestämmelseorten. (DN, Karlstad.)

Den första nordiska sång- och folkdansledarkursen öppnades på söndagen på Bohusgården. Kursen, som samlat ett 60-tal deltagare, pågår till 5 juli. Kursledare är sekreterare Birger Olsson, Stockholm. (TT, Udevalla.)

ningsunionen samt från de engelska, tyska, schweiziska, belgiska, holländska, finska och norska förbunden genom deras närvarande representanter.

Till kongressens ordförande utsåg Allan Johansson, Eskilstuna, Artur Johnsson, Sundsvall, och Johan Karlsson, Hälsingborg.

DAGENS NYHETER
TEGELBACKEN, STOCKHOLM 1
Telefon: 22 40 00
för riksanstal: 22 40 20
Telegramadress: *Dagenyheter*
Postgiro i 2616 (för annonser) nummer i 1617 (för prenumeration)

Chefredaktör: *Herbert Tingsten* (Träffas säkrast kl. 13.30—14.30)
Politisk huvudredaktör: *Leif Kiläberg*
Redaktionschef och ansvarig utgivare: *Sten Hedmon*

Dagens Nyheters Aktiebolag: Styrelse, direktör: *Helge Hellberg*

PRENUMERATIONSPRISER
fr. o. m. 1 maj 1952
A - Stockholmsupplagan
Stor-Stockholms övriga tidningsområde landet
Månad ..... kr. 6.— kr. 5.75
Kvartal .... „ 17.50 „ 16.75
Halvår .... „ 34.50 „ 33.—

ANNONSPRISLISTA
daterad 1/1 1952 tillhandahålles på begäran.
Dagens Nyheters tryckeri, Stockholm 1952.

Öresundsmissan ger reumatiker 75.000 kr.

Öresundsmissan i Hälsingborg, som avslutades på söndagen, samlade totalt nära 100.000 besökare. Cirka 25.000 personer besåg glashuset, vilket betyder att reumatikerhjälpen får lika många kronor plus de 50.000 som man beräknar att försäljningen av huset genom auktion skall ge. (DN, Hälsingborg.)

I DAG
SISTA
DAGEN
JÄTTE
REALISATION
med början i dag kl. 9.00
98:- KOSTYMER 108:-
68:- Kavaj o. Byxor 88:-
88:- ROCKAR 98:-
BLAZERS 68:—, manchester 68:—
BYXOR ylle frescotyp 24:85
UNDERKLÄDER
Charmeuse tröja ell. benkläder 3:85
Kryttrikå tröja ell. benkläder 4:85
Fast krage 12:85, 14:85
SKJORTOR
Lösa kragar 14:85, 16:85 uddø 4:85
Genomvävd, melerad poplinskjorta med 2 kragar, sanfor., obetydliga väfvel Kr. 16:85
ANKELSOCKOR Nylon med defekter 2:85
PYJAMAS Sanfor 21:85
TENNISSKJORTOR, engelska 7:85
CHARMEUSESKJORTOR, kort ärm 6:85
LAGERROCKAR .. 12:85
SLIPSAR 2:85, 3:85, 4:85 helsiden 7:85
NYLON SKJORTOR amerikanska Udda storlekar 45:-
Gillbergs
5 Hamngatan 5

IDEALSKO • IDEALSKO • IDEALSKO • IDEALSKO • IDEALSKO • IDEALSKO
I dag kl. 8.30
börjar IDEALSKO sina
Realisationsdagar
med JÄTTEBILLIGA priser
Herrskor ..... fr. 19:50
Damskor, mocca eller skinn .... fr. 9:50
Damskor vita fr. 9:50
Sandaletter och sandaler .... fr. 9:50
Även barnskor till nedsatta priser
Ni gör som alltid fynd hos oss om Ni kommer i god tid
Se vårt realisations-skyltade fönster!
Ideal SKO
HORNSGATAN 57 ROSENLUNDSGAT
HORNSGATAN 57
Tel. 43 14 20.
Spårv. 3, 4, 10, 16, 17. Buss 36, 38.
IDEALSKO • IDEALSKO • IDEALSKO • IDEALSKO • IDEALSKO • IDEALSKO

Kvalitetsnamn inom motorvärlden
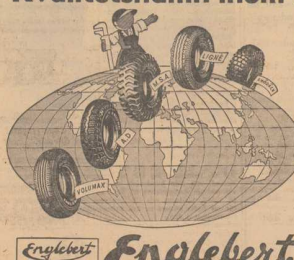

Englebert återförsäljare över hela landet
Englebert
Några typer av Englebert däck:
VOLUMAX extra lågtryckdäck, marknadens enda lågtryckdäck med lameller. Mjuk, flytande körning på alla vägar. Oxvikligt väggrepp. Effektiv bromsning.
A.D med rörliga lameller. Ökat väggrepp, ökad trygghet, ökat milantal.
M.S.A. lastbilsdäck. Det ekonomiska däcket vid körning på dåliga vägar.
LIGNE lastbils- och bussdäck. Speciellt bygat för tung belastning.
SNÖDÄCK med Engleberts kughuilsgrepp. Självrensande, djupt nedskuren mönstring. Säkert väggrepp i snö och i varje mjuk vägbana.
Använd Engleberts RÖDA SLANGAR
Klok regel: köp ny slang till nytt däck
Kvalitetsdäck är alltid billigast – välj Englebert
ENGLEBERT GUMMI AB • ATLASMUREN 1 • STOCKHOLM 6

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.